

## Brieven aan de gemeenten in het Koninkrijk der Nederlanden “Tafel van Twaalf” Verstuurd van 11-11-2017 t/m 10-10-2018

**11-11- 2017: Tafel van 12: Biodiversiteit: Onze landbouwgrond is zo dood als een pier. Weg met het gif**

Geachte mensen in de Gemeente, bestuurders en ambtenaren,

Bovenstaande stond boven een mail die ik vorige week kreeg van "De Correspondent". In verband met "de tafel van 12" , onze gemeenten liggen in 12 provincies, stuur ik u dit artikel toe in de verwachting dat u het ter harte neemt.

Deze avond, de avond van 11-11 2017 wil ik u vragen na te gaan hoe het in uw gemeente staat met de biodiversiteit.

We hebben kortgeleden vernomen dat 75 % van alle insecten is verdwenen uit Europa. Al langer weten we dat het niet goed gaat met insecten, vogels, zoogdieren, en het gaat ook niet zo goed met alle mensen, velen zijn ziek of worden ziek, ook zijn velen eenzaam.

In dit Lutherjaar (1517-2017) hebben een aantal mensen van Stichting Leven met de Aarde besloten om te bekijken wat we samen kunnen doen om werkelijk weer verandering te brengen. 500 jaar na dato en inzet van hervorming, een hernieuwde inzet om opnieuw te veranderen. Daarbij past o.i. een andere economie, met andere groei, groei die voldoet aan criteria waarbij de (bio) diversiteit en waardering en erkenning van elkaar, groeit. Wanneer u die gedachte niet deelt, wilt u dat dan laten weten?

Onderstaand artikel, zou u dat willen bespreken in uw Raad en met uw Ambtenaren en bewoners?

Wij stuurden u eerder een uitnodiging om deel te nemen in een kennisnetwerk

Pemacultuur/Voedselbos. Ook uw gemeente kan actief sturen op meer bossen in uw gemeente, ten behoeve van gezonde voeding, gezonde mensen, meer ontspanning en kinderen die spelen in de natuur, klimaatharmonisatie. Destijds waren er maar weinig gemeenten die mee konden doen met dit idee, omdat geld nodig zou zijn en alleen geld beschikbaar is voor de eigen gemeente. Waarschijnlijk doet u dat al.

Met verbazing zult ook U weer gekeken hebben naar het onderdeel "De onderstroom" in Nieuwsuur van hedenavond. Bestuur en burgers begrijpen elkaar vaak niet, hebben weinig waardering voor elkaar. Wat ons betreft is het nodig betere, heldere criteria te hebben/formuleren voor het verwezenlijken van plannen. Welke vragen hebben burgers en bestuurders die moeten worden beantwoord? Bijvoorbeeld: Levert realisatie uiteindelijk meer of minder biodiversiteit, hoeveel materiaal is nodig en waar komt het vandaan? Is er meer of minder energie nodig bij het uiteindelijke gebruik en bij de aanleg? Hoe zal het gaan met de gezondheid van de mensen die er gebruik van maken? Nodigt het geheel uit tot het maken van meer bewegingskilometers en is het aanleiding tot liefdevol omgaan met elkaar in gelijkwaardigheid en diversiteit. Houdt het plan rekening met alle functies die al zich manifesteren? Al die functies zijn belangrijk, vanuit het verleden hebben ze zich bewezen voor leefbaarheid. Kunnen wij bijvoorbeeld het boerenland, boerenland laten, omdat dat de kern van onze bron is?

Deze brief op 11-11 na 31 oktober gaat vooral over biodiversiteit.

Hoe is uw gemeente van plan dit belangrijke aspect van het leven aandacht te geven, zodat de natuur zich kan herstellen, binnen alle functies die gangbaar zijn?

Wij zouden graag een aantal van de 95 nieuwe te bespreken "stellingen", van u ontvangen. Waar zou u over willen spreken met collega's over dit moeilijke onderwerp, hoe bewaren en versterken we natuurlijke biodiversiteit in onze gemeente?

Met hartelijke groet, mogen wij van u te horen?

Stichting Leven met de Aarde  
secretaris, Lies Visscher-Endeveld  
Warmseweg 22  
7075 EL Etten  
tel 0315-341052

## *'de Correspondent*

Het gif uit de industriële landbouw brengt het leven op aarde ernstig in gevaar. Toch blijven overheden laks. En dat terwijl er inmiddels veel betere opties zijn om voldoende voedsel voor iedereen te verbouwen.

Jelmer Mommers, onze correspondent Klimaat en Tomas Vanheste, onze correspondent Europa, werkten samen aan dit verhaal om jou te laten zien hoe belangrijk onze bodem is en hoe deze gered kan worden.

[Onze landbouwgrond is zo dood als een pier. Weg met het gif](#)

Achtergrond: 12-16 minuten

|                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------|
| 12-12-2017 : <a href="#"><u>Tafel van 12: Ecologische- en andere verbindingen</u></a> |
| Integriteit verkiezingen                                                              |

Geachte mensen, werkzaam voor de gemeente, leden van het College, Raadsleden, (leden van) politieke partijen,

Vorige maand, 11 november, hebben wij u een brief gezonden over de urgentie biodiversiteit te bewaren en te versterken.

Een groot aantal gemeenten heeft gereageerd en contact met ons gekregen. Zij, wellicht ook u, laten weten welke maatregelen zijn getroffen in de gemeente. De indruk ontstaat dat het best goed gaat met het bewaren en versterken van de biodiversiteit.

Er zijn heel veel mooie initiatieven en samenwerkingsverbanden, provincies en gemeenten die projecten ondersteunen met subsidie.

Nog dagelijks ontvangen we berichten uit één van de 388 gemeenten die ons land rijk is.

Wij danken u heel hartelijk voor het extra werk dat daarmee was en is gemoeid, en zullen verder gaan met het ontvangen van reacties. Wij hopen dat de brief van 11 november, u inspireert om met urgentie nog meer stappen te zetten.

Nu u bezig bent met de partijprogramma's voor de verkiezingen in maart 2018 is het zinvol dat kennis wordt gedeeld, meer samenwerking ontstaat. Door burgers meer te betrekken en te faciliteren kunnen eenvoudige veranderingen doorgevoerd worden die ons in staat stellen meerdere doelen tegelijk te verwezenlijken.

De stelling die o.i. het meest past bij thema's als klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, korte voedselketens, biodiversiteit, samenhang in de gemeenschap. Is een stelling die wij uit Nijmegen ontvingen.

*"Denken en handelen vanuit vermeende dichotomie stad-omeland is niet productief. Stad en ommeland hangen nauw samen, ecologisch, economisch, sociaal en qua biodiversiteit en biomassa."*

Wij vragen u beleefd deze stelling te betrekken bij uw politieke programma's en in toekomstplannen mee te nemen. Wat kunt u, eventueel met buurgemeenten, doen om de relatie stad- ommeland, dorp - ommeland te verbeteren indachtig de genoemde thema's? De krimp en veroudering die zich voordoet in vele plattelandsgemeenten zou kunnen worden voorkomen als de leefbaarheid blijft gehandhaafd door een sterkere relatie stad-omeland. Bijvoorbeeld door een lokaal geldsysteem op te zetten o.a. voor lokaal voedsel. Een voorbeeld kan zijn het initiatief in Wageningen, gepresenteerd als Eurijn, zie [www.circuitnederland.nl/community/](http://www.circuitnederland.nl/community/) of de United zie <http://www.unitedeconomy.nl>, bij u in de buurt is wellicht een eigen initiatief.

Veel ontwerpen voor groenstructuren wijzen op het belang van zgn. "groene vingers". Een stad of dorp, waarbinnen het groen van het ommeland verbonden is met het groen van de stad, waar ook economische activiteit is, die versterkend is voor ecologie, en sociologie.

Onze partner voor een gezond leefmilieu (PGL) heeft op 24 november jl. een contractmiddag georganiseerd over "Groen, nodig voor een gezonde stad". Deze middag zijn aanbevelingen geformuleerd voor de gemeenten om een gezonde groene omgeving te realiseren. Ook deze aanbevelingen zijn van belang voor uw programma's en het raadswerk. Mocht u belangstelling hebben, dan horen wij dat graag.

Met hartelijke groet wensen wij u een goed kerstfeest en een natuurverbonden 2018!

Namens bestuur Leven met de Aarde,

Lies Visscher-Endeveld

Warmseweg 22

7075 EL Etten

tel 0315-341052

|                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------|
| 1-1-2018: <b>De Millennium Development Goals en het Gemeente Beleid</b> |
|-------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>meer aandacht voor het democratisch proces, met het oog op de verkiezingen op 21 maart.</i> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|

Geachte ontvanger, wilt u a.u.b. deze brief o.a. voorleggen aan de besturen van de politieke partijen in uw gemeente?

Heel veel dank,  
met hartelijke groet,

Lies Visscher-Endeveld  
secretaris St Leven met de Aarde

Warm, 1-1 2018

Aan de gemeente en de politieke partijen partijen in uw gemeente,

Geachte College, Raadsleden, Griffie, Ambtenaren, Besturen en Leden van politieke partijen,  
Geachte inwoners,

*Een heel goed 2018 gewenst, waarbij ook in uw gemeente meer aandacht voor het democratisch proces, met het oog op de verkiezingen op 21 maart.*

Hierbij ontvangt u de derde brief in het kader van de MDG's, duurzame ontwikkeling in uw gemeente.

Reizen met OV en fiets geeft minder eenzaamheid en veel meer voordelen.

U heeft ongetwijfeld de kersttoespraak van de Koning gehoord. Daarin roept hij om meer aandacht te hebben voor het samen, het wij.

U zult begrijpen dat Stichting Leven met de Aarde het daar volmondig mee eens is.

Daarom hebben wij in de brieven van 11-11 en 12-12 2017 o.a. gevraagd hoe wij samen de biodiversiteit veel beter kunnen bewaren dan wij tot nu toe doen.

Eén van de voorwaarden is daarbij kennis en besef, de wil en de moed om de cultuur te veranderen.

Er is een aantal urgente zaken die werkelijk aangepakt moeten worden. Wetgeving en naleven alleen is onvoldoende. Zo heeft Bart Knols, deskundig op het gebied van infectieziekten zoals malaria, aangegeven dat de tijgermug, een exoot, die ons land veroverd en ziekten overbrengt, krachtig bestreden moet worden. Hoe kan uw gemeente dat, in samenwerking met de bewoners, het beste doen, zonder gif en zonder verder biodiversiteitsverlies?

Zoals aangegeven in de brief van 12-12 is vooral een belangrijk gegeven, dat de relatie tussen stad en platteland het omringende land heel wezenlijk is. Wij denken daarbij aan een veel groter belang voor het openbaar vervoer en de fiets dan tot nu toe. Ook al heeft uw gemeente zelf misschien geen buitengebied is het toch belangrijk daaraan met buurgemeenten te werken.

Blijkbaar trekken nog steeds veel mensen naar de stad en wordt ook in Nederland – als we niets doen – het platteland onleefbaar, en raakt de stad overbelast. We hebben u gevraagd te bedenken wat lokale munteenheden kunnen betekenen voor de regionale economie. Daarbij ook wat experimenten, met) een onvoorwaardelijk basisinkomen kunnen betekenen. Voor een rustiger manier van leven, met menselijke maat is het promoten van de fiets een heel goed idee. We zien heel veel gemeentes met programma's hiertoe, maar het autoverkeer wordt nauwelijks teruggedrongen. Hoe zit dat in uw gemeente? In het overzicht, gegeven op oudejaarsdag op radio 1, onder leiding van Jeroen Dirks, wordt duidelijk waarom fietsen gestimuleerd moet worden, wat gemeenten al doen op dit gebied en waar er verbeterpunten aanwijsbaar zijn.

Vervoer van veel voedsel en andere goederen van ommelanden naar stad en omgekeerd kan misschien met ongemotoriseerd verkeer. Dat zou veel minder energieverbruik vragen. Op oudejaarsdag, gisteren, was dit programma te horen op radio 1 "Fietsend het jaar uit".

Wie tijd heeft kan het weer horen, voor politieke partijen die met hun programma's bezig zijn een aanrader <http://live.nporadio1.nl/fietsend-het-jaar-uit/uitzendingen/595273-2017-12-31>,

Als u het nodig vindt neemt u dan contact op om te bekijken wat voor uw gemeente de meest effectieve manier kan zijn om uw inwoners in het openbaar vervoer en aan het fietsen te krijgen. Daarbij is het ook belangrijk dat alle kinderen de beschikking hebben over een fiets. Ook belangrijk is dat fietsroutes door alle wijken gaan, zodat alle mensen uitgenodigd worden de fiets te pakken.

Leven met de Aarde hoort graag wat u doet voor het OV en de fiets om meer contact te organiseren tussen mensen die op het landwerken en de bewoners van dorpen en steden. Ook horen wij graag hoe wij u kunnen helpen.

Hartelijke groeten en een heel goed, natuur verbonden 2018, fiets en OV- aantrekkelijk jaar voor u en alle bewoners van uw gemeente!

Lies Visscher-Endeveld

Secretaris St Leven met de Aarde

tel 0315-341052

2-2-2018 **Tafel van 12: Uitnodiging: Veiligheid, integrale aanpak in samenwerking met alle betrokkenen**

Etten 2-2- 2018,

Aan bestuurders het dichtst bij de mensen, aan de gemeenteraadsleden, en Colleges van B&W, politieke partijen,

Betreft veiligheid in de lage landen: 65 jaar na de ramp

Geachte fracties, steunfracties, geacht college,  
geachte leden van politieke partijen, burgers,

Hartelijk dank voor al uw reacties op de brieven van 11-11-2017, 12-12 2017 en die van 1-1 2018. Wij zijn heel blij met alle positieve berichten en goede ontwikkelingen betreffende lokaal voedsel, korte ketens en biodiversiteit, betreffende de relatie stad - platteland en de inzet voor eerlijke beloning voor arbeid.

Helaas hebben wij al uw reacties nog niet kunnen beantwoorden, maar er wordt aan gewerkt.

Helaas zijn er ook gemeenten die onze oproepen en vragen slechts voor kennisgeving aannemen. Zijn zij te druk met ander sores, of doet men al alles voor het voortbestaan met de aarde? Wij gaan ervan uit dat ieder van goede wil is.

Hierbij ontvangt u de doelstelling van St Leven met de Aarde, en ook de vierde brief over veiligheid.

Wij sturen de doelstelling, omdat die perfect past bij de wijze waarop Kate Raworth uitlegt hoe wij mensen - met name in en vanuit het rijke westen - een andere economie kunnen bouwen, waardoor de Aarde niet meer wordt overvraagd. De "aardeovershootday" moet namelijk weer van half augustus terug naar 31 december. Wij hopen dat u dit model gebruikt in uw visiedocumenten voor duurzame ontwikkeling, na de verkiezingen bij de collegevorming en het uit te voeren programma. Ook de 17 "Sustainable Development Goals" en documenten als "het Handvest van de aarde", zijn heel geschikt om te verwerken bij uw poging burgers meer te betrekken bij duurzaamheid en hun persoonlijk ontwikkeling. Blijvend leven in vrede kan alleen als mensen werkelijk wezenlijke dingen samen doen, elkaar respecteren en waarderen.

De verkiezingsdag, 21 maart nadert, vandaar een oproep tot veiligheid in de breedste zin, voor ieder met de aarde.

Gisteren was het 65 jaar geleden dat een enorme ramp ons lage land aan de Noordzee trof.

Daarbij is het watergevaar van onderen onderschat, en bij het vaststellen van de oorzaak van deze

ramp is te weinig gebruik gemaakt van kennis over het gedrag van waterdeeltjes in diverse bodemsoorten, zand- en kleisamenstellingen van dijken en hun ondergrond.

Veiligheid in Nederland kan vergroten door het watergevaar van onderen te erkennen. Kiezen voor een heel andere aanpak: het herbebossen van hele stroomgebieden, zodat niet de dijk omhoog hoeft, maar het water omlaag gaat. Misschien speelt dit niet zo in uw gemeente, maar elke gemeente ligt wel in een stroomgebied. Daarin is het belangrijk niet alleen water schoon te maken, maar het ook schoon te houden. Met de mond belijden we dit al.

Hoewel uw gemeente misschien niet beneden de zeespiegel ligt of in rivierengebied, alle gemeenten hebben te maken met de aanpak van dijkveiligheid en de noodzaak tot herbebossen. Een dijk wijkt niet alleen door waterdruk van opzij en door wateroverslag, maar ook door de processen van water en grondmechanica, water en zand interactie (ver) onder en in de dijk.

Reeds lang maken mensen zich zorgen omdat het erop lijkt dat u, overheid, de urgentie niet voelt om afdoende maatregelen te nemen. Dit komt mede door ons systeem, waarbij ieder geneigd is die argumenten op te pakken die passen bij een al vooringenomen standpunt. We zouden een omslag moeten maken als leven wij in een oorlogseconomie. U kent waarschijnlijk de alternatieve "Troonredes" geformuleerd vanuit de Stichting "Urgenda".

Het gaat erom niet alleen een wervend perspectief te bieden tegen bijvoorbeeld te veel kaalslag (bomen verdwijnen) te veel plastic, niet-afbreekbare overvloedige verpakking, te veel armoede en sociale ongelijkheid, te veel pesticiden en herbiciden, te weinig oprechte betrokkenheid, te veel (kunst) mest, te weinig creativiteit en waardering. Het gaat erom nu plannen te maken en die uit te voeren.

Wilt u met ons op zoek naar concrete manieren om de donuteconomie, zoals die wordt beschreven door Kate Raworth, praktisch vorm te geven? Wat betekent die verandering in de praktijk van het beslissen in uw gemeente? Wij willen u laten weten dat alleen als we het denken over economie veranderen en die economie veranderen we kunnen werken aan integrale veiligheid.

Uw gemeente doet waarschijnlijk al heel veel en wilt u meer samenwerken met buurgemeentes en alle inwoners, bijvoorbeeld om, bij de introductie van de nieuwe "omgevingswet", deze zo toe te passen dat een grotere milieugebruiksruimte ontstaat. Daartoe dient u uit uw concurrentiepositie te kunnen komen. Alleen dan wordt het veiliger. Dat betekent heel zorgvuldig omgaan met de ruimte, groen, groen laten, beton groener maken, de humus herstellen. Het betekent meer dan het beantwoorden van de vraag: hoe komt het meest geld binnen? Dat betekent proactief de mensen actief voorbereiden op wat komen gaat.

Hoe kan die andere economie, gericht op integrale veiligheid, er uit zien?

Hoe brengt u die andere economie tot leven in uw gemeente?

Hoe vergroot uw gemeente de milieugebruiksruimte, zodat een veiliger ecosysteem ontstaat?

Bent u bereid nog meer een beroep te doen op alle politieke partijen, andere overheden om het nodige beleid met daadkracht te ontwikkelen en toe te passen?

Wij wensen u een mooie voorbereidingstijd voor de verkiezingen, straks goede uitslagen en een

collegeprogramma dat staat als een huis, met veel betrokken burgers, die allen hun leven zo opgewekt leven dat zij verantwoordelijkheid kunnen en willen nemen.

Wij hopen van u te horen en elkaar te inspireren.

Hoogachtend, namens het bestuur,

Lies Visscher Endevelt  
Secretaris St Leven met de Aarde  
Warmseweg 22  
7075 EL Etten  
The Netherlands  
tel +31(0)315-341052

|                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------|
| 3-3-2018 <b>Tafel van 12: Wat doen we met akkoorden, zoals die van Parijs?</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------|

Aan de besturen en politieke partijen van de gemeenten

Aandacht voor realisatie doelen in Klimaatakkoorden van Parijs

Etten 3-3-2018,

Geachte Raadsleden, Colleges van B en W, besturen van politieke partijen, leden en ook andere burgers, ambtenaren,

Boven deze brief zou kunnen staan: samenwerken vanwege **urgentie!**  
Sommigen zeiden al jaren geleden: als in een oorlogseconomie.

Voor de vijfde keer richt St. Leven met de aarde zich tot u in het land.  
Deze brief is niet voor één afdeling of één collega.

Mocht u de vorige brieven hebben gemist? U kunt ze alsnog toegestuurd krijgen.  
Wij danken iedere gemeente, de medewerkers en beleidsmakers voor alle reacties die we tot nu toe hebben ontvangen.  
Wij richten de brieven aan u allen, niet slechts raad of college. Zij zijn bedoeld om te stimuleren nog meer te doen aan waarheidsvinding en samenwerking: het toepassen van kennis voor het welzijn van komende generaties met de aarde.  
Er gebeurt al heel veel, en daarvoor zijn we dankbaar, elke poging om te delen en anders te kiezen, een andere inrichting te maken helpt enorm.

Waarom nu een brief over de Parijs akkoorden? De extreme koude begin maart laat zien dat ons weer en de levende aarde ontregeld zijn. Het is 20 graden te warm op de Noord pool, en hier....

In december 2015 is afgesproken dat de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen zodat de op warming van de aarde tot 1,5 -2 graden beperkt blijft. Veel gemeenten worden daarom tot 2020 "energie neutraal". Het gaat daarbij echter niet alleen om broeikasgassen.

We zoeken de oplossing in het verminderen van energieverbruik

We gaan andere vormen van energie opwekken en gebruiken. Daarbij is het gebruik van biomassa als "duurzame" energiebron een grote vergissing. Biomassa groeit niet zo snel als wij verbranden. Het mergelt de aarde uit en is destructief voor biodiversiteit. Het verzamelen ervan en het vervoer vraagt veel (verspilde) energie.

Bij energieverbruik te verminderen past tevens een gezonder leven, het bewaren van biodiversiteit, het schoon houden van water en het herstellen van de aarde.

Voorbeelden zijn het uitbannen of beter standaardiseren van alles wat met plastic te maken heeft. Plastic zelf bevat, als alles, energie, maar het bevat vele schadelijke stoffen die vrijkomen bij verbranding. Het niet produceren zou beter zijn. Afstemming met industrie is nodig. We hebben geen infrastructuur om het plastic dat in omloop is goed te behandelen. Met alle bestuurslagen en ondernemers kunnen we daar beter aan werken, bovendien plastic afbouwen. Overal werken aan verpakkingen die zonder probleem bij de compost kunnen. Wilt u daar over denken en actie ondernemen?

<https://www.facebook.com/ScienceNaturePage/videos/1265020523630203/>

Een ander voorbeeld is het afbouwen van kunstmestgebruik en andere chemische middelen. Het maken van kunstmest kost enorm veel energie. Uw deskundige ambtenaren weten dat. Bovendien is ploegen en land bewerken zoals we dat nu doen in Nederland enorm zwaar werk dat heel veel dieselolie vraagt. Als de hoeveelheid energie in de landbouw 100% wordt gesteld, is gemiddeld zo'n 30 % opbrengst en 70 % brandstof om het land te bewerken. De landbouw is energetisch dus zeer oneconomisch, inefficiënt. Beter is uw boeren te stimuleren om te schakelen naar andere vormen van land bewerken. De mensen die dit willen te steunen.

Een mooie cursus op dit gebied wordt gegeven door Marc Siepman. Hij komt ook graag bij u om te spreken over Humus <https://marcsiepman.nl/cursussen/>

Het grote voordeel van zelf humus maken is dat het groenafval niet meer hoeft worden opgehaald. Dat scheelt veel dieselolie voor de ophaalwagen, en zo u weet telt elke druppel.

Een ander bermbeleid spaart ook brandstof en versterkt biodiversiteit.

U kunt ondernemers vragen in de nacht de lampen te doven, en ook in flats en appartementen, op straat kunnen lampen alleen aan als het nodig is.

U heeft bevoegdheid dit soort dingen te regelen via een verordening.

Maakt u eens een lijst met punten waarop u kunt "sturen en stimuleren" tot energiebesparing. Dit hoeft niet lang te duren.

Zo zijn er heel veel veranderingen in de gemeente mogelijk die een verschil maken. We zijn gewend om ons huis te verwarmen. Denkbaar is dat bij extreme koude we niet allemaal ons huis verwarmen de hele dag. Het isoleren is ingezet, maar ook dan is warmte nodig. We zouden kunnen nadenken over een andere cultuur. Meer bij elkaar komen op een centrale verwarmde plek om dingen samen te doen. Dat kan van alles zijn. De wijze waarop wij samen leven bepaalt mede de energievraag.

Wilt u bekijken wat gedaan kan worden in de organisatiestructuur/ dagplanning? Samen op een "Verhalenplek" waar men zelf creatief is en dingen doet die nodig zijn, repareren, produceren, plannen, spreken, etc... het behoort tot de mogelijkheden en spaart energie.

Metten hoe uw gemeente ervoor staat is belangrijk. Gemeenten kunnen meedoen aan competities. Wie is de meest duurzame van Nederland? van Europa?

Op welke aspecten wordt bij zo'n wedstrijd gelet?

Belangrijk is dat de inwoners betrokken zijn en deze transitie gedragen worden door de hele gemeenschap. U kunt daarbij - brief 3 van 1-1 ging erover - de SDG's (MDG's) als richtlijn nemen. Energie en de klimaatakkoorden zijn slechts een onderdeel van het hele pakket. Kijkt u ook naar de hele waaier.

Een belangrijk hulpmiddel daarbij is "het nieuwe stemmen". Conny Bergé, die al jaren actief is om duurzame ontwikkeling te stimuleren, heeft een initiatief ontplooid dat in elke gemeente kan worden toegepast. Bewoners bepalen zelf welke items ze willen uitwerken, wat voor hen en hun gemeenschap belangrijk is, maar de gemeente kan dit actief aanzwengelen. Ieder heeft belang bij het dichten van de kloof tussen bestuur en bewoners. Dat kan door deze gemeenschappelijke doelen aandacht te geven.

Bekijkt u het filmpje over het nieuwe stemmen

<https://www.youtube.com/watch?v=AHpmu9f1GRU>

Ik vraag u, wanneer mensen zich bij u melden om op 21 maart dit formulier bij stemlokalen voor te leggen aan de stemmers, daarbij uw medewerking te verlenen, of indien mogelijk zelf dit initiatief op te pakken. U kunt contact op nemen met Conny Bergé. Herkenbaarheid in de kleuren van de Verenigde Naties, is belangrijk en geeft een gemeenschapsgevoel dat inspireert. Wanneer de gemeente er achter staat werkt dat ook positief richting bewoners. Ik hoop dat u kans ziet hierin mee te gaan en het uw gemeente helpt op het pas van de duurzaamheid.

Tot slot nog dit: De huidige economische structuur helpt niet mee om de aarde in balans te krijgen. Overal op aarde zou de economie moeten groeien. Meadows schreef in 1972 "The Limits to growth", ook eigen politici wezen erop. Toch is er geen economisch model ontstaan dat rekening houdt met de beperktheid van de aarde.

[https://en.wikipedia.org/wiki/The\\_Limits\\_to\\_Growth](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Limits_to_Growth)

U heeft ongetwijfeld gehoord van het "donut model" dat Kate Raworth ons voorhoudt. Overal in het land worden bijeenkomsten georganiseerd om dat model beter te begrijpen. Haar boek is in het Nederlands verschenen. Zij roept ons op alle bestaande economie boeken weg te doen. Er is dus een economische revolutie nodig en al aan de gang, die dat wat Wackernagel in gang zette: "Redefining progress", handen en voeten gaat geven.

Om er een beetje in te komen is het het handigst om een youtube filmpje te bekijken.  
Als uw interesse is gewekt volgt verdieping en kennisuitwisseling en mogelijk een wil om het toe te passen. Het betekent dat wij mensen ons beperken en eerlijker delen wat de aarde kan bieden.

<https://www.youtube.com/watch?v=1BHOfIzxPjI>

Het donut model past beter bij "de vervuiler betaalt", dan het gangbare model met concurrentie om de laagste kostprijs.

Het donut model past beter bij "de vervuiler betaalt", dan het gangbare model met concurrentie om de laagste kostprijs.

Geachte bestuurders en ambtenaren van verschillende afdelingen,  
Hoe komt uw gemeente van het concurrentiemodel -groei model naar het donut model?  
Graag horen wij wat u kunt met deze instrumenten voor verandering en wat nog meer nodig is.

Wij kunnen, als u wilt, meedenken en doen.

Met hartelijke groet wensen wij u een goede 40 dagen tijd

Lies Visscher-Endeveld  
Secretaris St Leven met de Aarde  
Warmseweg 22  
7075 EL Etten  
tel 0315-341052

|                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------|
| 4-4-2018 <b>Het bewustzijn deel te zijn van het geheel, de natuur, is essentieel</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------|

Etten, 4-4 2018

Het bewustzijn deel te zijn van een geheel is essentieel!

Beste gemeente, geachte bestuurders, ambtenaren, inwoners,

Millennium Goals, SDG's

Kennis van ecosystemen

Eropuit met de Klas

Kringlopen

Fietsen en Wandelen

geen zwerfvuil en afzien van plastic en rubber....

Het zijn een paar onderwerpen waar u als gemeente veel aandacht aan geeft.

"Leven met de Aarde" wil waar het kan u ondersteunen om daartoe een netwerk op te bouwen, zodat al deze onderwerpen sneller en makkelijker gemeengoed worden. Mensen meer zin krijgen in zorgen voor het geheel.

Het staat buiten kijf dat we op velerlei manieren afhankelijk zijn van de natuur. Schone lucht, gesloten kringlopen, en duurzaam gebruik van meststoffen, zijn hier slecht een paar voorbeelden van.

Regelmatig worden kinderen met deze essenties in aanraking gebracht, door initiatieven van o.a. leraren. Ondanks dat leven met de aarde zeer blij is met wat deze mensen organiseren, valt er nog veel te verbeteren. Wij denken ook aan het belangrijke werk van Jac. P Thijssse destijds. Zo zijn er scholen die - door omstandigheden of door bijvoorbeeld een gebrek aan visie - eigenlijk nauwelijks natuuronderwijs aanbieden. Er zijn werkelijk kinderen die denken dat melk uit een fabriek komt. Weinig kinderen - en als een gevolg hiervan ook slechts weinig volwassenen - hebben een heldere voorstelling van de vele manieren waarop ons bestaan contingent is aan gezonde ecosystemen. Vanwege dit probleem wil Leven met de Aarde elk initiatief dat verbetering hierin wil brengen graag ondersteunen en in netwerkverband beter duidelijk maken hoe belangrijk dit bewustzijn en zorgvuldig kiezen en handelen is. Veel organisaties zijn hier al mee bezig, zoals bijvoorbeeld het Natuurcollege van Prinses Irene.

Wij zouden van u dan ook graag leren welke initiatieven in uw gemeente bestaan. Ook de informatieborden bij wandel en fietspaden zijn in dit verband belangrijk. Hoe geeft u informatie over het belang van levensvoorwaarden voorzienende systemen?

Natuur- en milieueducatie zou niet iets uitzonderlijks moeten zijn, maar zouden als intrinsieke aspecten van andere vakken gebracht kunnen worden. De aandacht voor het welzijn van de omgeving en de rol die ieder mens, dus ook elke leerling, hierbij speelt. Jac P Thijssse noemde dit "natuursport", maar in onze tijd zou het geen sport zijn, maar levensvoorwaarde:

jonge kinderen confronteren met de natuur die ons onderhoudt, gezondheid kan bieden en waarin we veel kunnen leren.

Wij horen mooie berichten uit het land, steden die Europese hoofdstad voor groen of duurzaamheid zijn, het werken met de Sustainable Development Goals, met internationale aandacht voor internationale problemen die opgelost worden door lokale keuzes.

Hierover meer communiceren met kinderen vanuit de belevingswereld van het kind, is een voorstel van Leven met de Aarde. U zou daartoe in elke wijk een ruimte kunnen faciliteren waar onder begeleiding mensen hun wijsheid en kennis delen met ieder die wil. Gezondheid, van lichaam en geest, speelt daarbij een grote rol. Elk kind serieus nemen en werkelijk luisteren naar elkaar, voldoende individuele aandacht door kleinschaligheid. Dit kan in een formule zoals die bijvoorbeeld bij Anderwijs vorm krijgt. <http://www.anderwijs.nl/>

Een dergelijke formule zou altijd in een wijk/dorp tot leven kunnen komen, niet alleen in vakanties, en niet alleen voor middelbare scholieren, maar voor ieder.

Is daarvoor ruimte bij uw coalitieonderhandelingen?

Met hartelijke groet wensen wij u en alle nieuwe raadsleden een heel goede tijd.

Deze brief werd u gezonden in het kader van de "Tafel van 12".

namens het bestuur van St Leven met de Aarde,

Lies Visscher-Endeveld (secretaris)

Warmseweg 22

7075 EL Etten

tel 0315-341052

5-5-2018 **5 mei 2018 vrijheid die gevierd en beleefd wordt met gelijkwaardig toekomstperspectief voor ieder....**

Etten, 5 mei 2015

Geachte ambtenaren, raadsleden, leden van het College van B&W, andere betrokkenen bij gemeentepolitiek,

Deze brief ontvangt u op Bevrijdingsdag 2018. Het is de zevende brief in het kader van de tafel van 12.

Het onderwerp waaraan we kunnen refereren is duidelijk: Vrijheid.

In een vorige brief heeft Stichting Leven met de aarde gevraagd om vanuit uw gemeente actief het gesprek te zoeken met onderwijzers in uw gemeente, kinderen leren deel te zijn van een geheel, de rol die wij mensen spelen in het geheel van de natuur met de aarde.

Daaraan sterk gerelateerd is vrijheid. Er is zoveel gefilosofeerd over vrijheid en wij zijn allen heel dankbaar die onze vrijheid met hun leven hebben moeten bekopen. 4 mei waardig viere en herdenken in dankbaarheid... het gebeurt gelukkig in al onze gemeenten.

Vrijheid gaat samen met respect en waardigheid, het leren de ander te waarderen zoals die is... , ongeacht waar hij of zij is geboren en welke achtergrond hij of zij heeft. Ieder mag zijn wie hij is, met alle talenten en ook met alle onvermogen.

Het feit dat iemand leeft is al voldoende dat leven te eerbiedigen als het eigen leven. Ieder heeft, met het feit dat hij of zij er is, het recht op een bestaan in waardigheid en mag respect ontvangen. Ieder heeft daarbij ook de plicht zich te ontplooien en te doen wat hij kan om het geheel te dienen, met vreugde en liefde met de aarde te leven.

Alles wat wij voor elkaar doen is zinvol en waardevol, mits het niets schaadt.

In minsten 90 gemeenten in ons land hebben één of meer politieke partijen iets geschreven in hun verkiezingsprogramma's over een onvoorwaardelijk basisinkomen voor iedereen. Nog niet heel

duidelijk is hoe dat dan zou moeten en hoe het wordt betaald en hoe dat rechtvaardig zou kunnen worden ingevoerd.

In alle gemeenten van ons land is het belangrijk over dit fenomeen na te denken. Want we kunnen niet leven zonder de eerste levensbehoeften. We hebben in Nederland een sociaal vangnet, maar met dat net komen controle en wantrouwen om de hoek kijken. We hebben "vrije" wetenschap en "vrije" journalistiek, maar toch vragen velen zich af waarom bepaalde kennis niet gehoord of nader onderzocht mag worden. Bij een onvoorwaardelijk basisinkomen voor ieder, mag ieder zich vrij voelen, omdat hij/zij vertrouwd wordt. De gemeenten die gaan experimenteren met zo'n basisinkomen zijn voorlopers en hun bevindingen zijn heel belangrijk om te delen met anderen.

Het zou het mooiste zijn wanneer niet slechts uitkeringsgerechtigden zo'n ander type basisinkomen krijgen, maar bij deze experimenten in bepaalde wijken/dorpen iedereen dat krijgt. Want zo alleen is dit basisinkomen bedoeld. Om complete, onvoorwaardelijke solidariteit te bewerkstelligen, ongeacht wie je bent.

Onze vragen aan u: Wordt er in uw gemeente nagedacht over een onvoorwaardelijk basisinkomen en hoe wilt u dat in uw gemeente aan de orde stellen?

Welke ondersteuning uit Den Haag en/of uit uw provincie heeft u daarbij nodig, en acht u de communicatie daarover voldoende?

Zou u, met of zonder aanleiding door formuleringen in uw programma's, na willen denken over de gevolgen van zo'n basisinkomen voor de populaties mensen, planten en dieren in uw gemeenten?

Het kan daarbij handig zijn uzelf de tijd en rust te gunnen daarover gedachte-experimenten te starten. Denkt u daarbij bijvoorbeeld ook aan de SDG's en de condities betreffende ons water, onze energie, de gezondheid, de landbouw en onze biodiversiteit.

Er kan een einde komen aan het gevoel dat mensen hebben minderwaardig te zijn, vanwege de plicht steeds maar weer zich te laten controleren, en pogingen te wagen al of niet gepast betaald werk te vinden. Bekend is dat wanneer iemand boven de 55 jaar is er maar een kans van 3 % is om inderdaad weer een betaalde baan te ontvangen. Toch is het leven van elk van deze mensen heel waardevol. Blijkbaar is in dit bestaande systeem van ons weinig te zien van de echte vrijheid. We zijn daarin toch in wezen "slaaf" van de gangbare economische orde.

Wij schreven u al over andere economische modellen, die nodig zijn om onze maatschappij houdbaar, duurzaam in te kunnen richten. Die nieuwe modellen, zoals die van Kate Raworth, kunnen alleen gaan werken, wanneer ieder een vast inkomen heeft en niet wordt gedwongen te werken in een concurrentiemodel waarin wordt geproduceerd voor de laagste kostprijs, ten koste van.

Niet alleen ieder individu wordt dus beter van een systeem waarin wij elkaar niet hoeven te beoordelen, maar de hele maatschappij wordt er beter van.

Ik hoop dat u op vele punten en bij vele aspecten eens wilt nagaan hoe het onthaasten en ontstressen vorm kan krijgen.

Wat is er dan nog meer nodig dan zo'n basisinkomen? Let wel, ieder kan door arbeid meer verdienen, maar het basisinkomen is voldoende om normaal te leven.

Stichting Leven met de aarde nodigt u uit om de derde week in de maand september, wanneer de internationale week van het basisinkomen wordt gevierd ook in uw gemeente aandacht te geven aan dit idee, waarbij veel werk dat mensen nu moeten doen om anderen te controleren komt te vervallen, en in wijken en dorpen bijvoorbeeld kleine bedrijfjes en buurtwinkels e.d zouden kunnen

blijven. Creatieve vakken meer aandacht krijgen voor toepassing. Waar het repareren van alles wat kapot is gewoon wordt, omdat de druk van de ketel verdwijnt, waar al het nodige werk op waarde wordt beoordeeld, onafhankelijk van een specifiek soort "intelligentie".

Waardoor mensen leren dat ieder welkom en nodig is, er meer aandacht komt voor elkaar, zonder iets terug te verwachten.

Wij hopen dat u met organisaties in uw gemeente over de veranderingen die ons staan te wachten wilt nadenken, al is het alleen maar om "meer handen op het land" mogelijk te maken. Het land dat wij moeten beschermen en voeden, omdat daar de primaire productie ligt: alles uit die natuur biedt een oplossing voor o.a. klimaat en gezondheid. Wij denken daarbij speciaal aan voedselbossen en infrastructuur voor CO2 vrije mobiliteit.

U begrijpt dat onze eerdere brieven minstens even belangrijk zijn... in wat we noemen "het ene feest voor iedereen".

Dat is het leven zelf. Zelfs onze planeet, de aarde is een levende planeet. Wij denken dat ook de aarde beter kan blijven leven wanneer we minder afhankelijk worden van geld als machtsmiddel. Wanneer u aanleiding ziet iets te ondernemen i.v.m. de week van het basisinkomen, een discussie te starten over herdefiniëren van werk en het waarderen van werk, laat a.u.b. van u horen.

Met hartelijke groet,  
Lies Visscher-Endeveld  
secretaris St Leven met de Aarde  
Warmseweg 22  
7075 EL Etten  
tel 0315-341052 of 06-53464642

|                                                       |
|-------------------------------------------------------|
| 6-6-2018 <b>Wereldmilieudag en burgerschapslessen</b> |
|-------------------------------------------------------|

Etten, 6-6 2018,

Geacht college, geachte gemeenteraad, geachte ambtenaren en inwoners,

Betreft: Wereldmilieudag en een goede start voor de "burgerschapslessen".

Hierbij ontvangt u de achtste brief in 't kader van "de tafel van 12" van Stichting Leven met de Aarde.

Deze brief is deels geschreven op 5 juni. Vijf juni is door de Verenigde Naties in 1972 uitgeroepen tot wereldmilieudag. Net als voor Werelddaardag is er voor deze dag tot nu toe in Nederland niet zoveel aandacht. Wij hebben voor u een klein onderzoekje gedaan op internet. Zie de bijlage.

Het thema dit jaar is "Beat the plastic pollution".

Onze vraag: Heeft uw gemeente dit jaar aandacht gehad voor wereldmilieudag? Zo ja, wat heeft u met uw inwoners daarover gecommuniceerd? Heeft u in het gemeentehuis daartoe iets gedaan?

Op 5 juni 2018 is ook bekend gemaakt dat minister Arie Slob "burgerschapslessen" wil invoeren. Het gaat vooral om normen en waarden, het leren van goed omgaan met elkaar voor de gemeenschap. Dit woord zetten we tussen aanhalingstekens, omdat Stichting Leven met de Aarde zich afvraagt of het woord wel met wijsheid wordt gekozen. Sommige gemeenten spreken liever over inwoners, omdat het woord burger de kloof tussen bestuur en inwoner benadrukt. Het woord burgerparticipatie valt ook niet goed in de gemeenschap, maar dit terzijde.

Het ziet ernaar uit dat ook in uw gemeente scholen lessen in "burgerschap" gaan ontwikkelen. Nu leren kinderen natuurlijk het meest van elkaar en de ouders. Lessen kunnen als "opdringerig, hol, een farce" worden ervaren, als de thema's niet aansluiten bij de leefwereld van de kinderen en ook hun ouders. Hoe betrek je deze mensen zo, dat zij het programma als "op hun lijf geschreven" krijgen? Dan zal er een wisselwerking moeten zijn met wederzijds respect in liefde.

Wij willen u twee voorstellen doen, ten eerste om volgend jaar veel meer actief iets te doen aan "wereldmilieudag", en daarbij al een positief contact te hebben met de scholen in uw gemeente. Dit kunnen alle niveau's van onderwijs zijn. Daartoe is een lange voorbereidingstijd nodig in de planning.

Maakt u a.u.b. een inventarisatie van alle aandacht die nodig is in uw gemeente in het sociale, ecologische, economische en spirituele vlak. Daar waar u a.h.w. "stageplaatsen" kunt realiseren ten behoeve van de "burgerschapslessen"/ sociale stage, zou u nu reeds contact op kunnen nemen met de scholen, om zo een link te leggen tussen wat bij u nodig is en wat de kinderen/studenten kunnen doen om vaardigheden en gewoonten te ontwikkelen die positief zijn voor henzelf en hun omgeving. Zou uw gemeente op die manier willen nadenken over "burgerschap"?

Wij denken trouwens dat deze vaardigheden in alle lessen geïntegreerd kunnen worden beoefend.

Vakken als geschiedenis, maatschappijleer, biologie, maar ook alle andere vakken lenen zich hiervoor. Ook het taalgebruik is heel belangrijk. Wij constateren een verharding in de taal. Dat heeft zijn weerslag op de sfeer, de geest.

Het is uiteraard niet uw taak het onderwijs inhoudelijk te beïnvloeden, maar u kunt door stageplaatsen te bieden, vraag en aanbod bij elkaar te brengen, heel stimulerend en inspirerend zijn.

Leven met de Aarde schrijft iets over "het ene feest voor iedereen, spiegelfeest". Dat feest kan een rol spelen bij het leren te leven in gelijkwaardigheid, maar in diversiteit. Iedereen is nodig niemand kan gemist worden.

Het is vooral belangrijk dat kinderen leren kritisch te zijn, naar zichzelf en naar de omgeving, dat zij autonoom kunnen beleven wat zij nodig achten en de ander gunnen wat zijzelf graag willen. Ook de scholen en de kinderen kunnen een rol spelen bij uw inventarisatie. Wij denken daarbij aan de gemeente Schagen, waar het geluk van de inwoners centraal staat in alle beleid. Daar zitten

haken en ogen aan, want geluk groeit bij het dragen van verantwoordelijkheid en het kunnen ontplooiën van de talenten die ieder heeft. . Het is dus niet "u vraagt en wij draaien", het gaat ook niet om de mens centraal, het gaat om de gemeenschap met de Aarde centraal.

Wat betreft het "Beat the plastic pollution"

Wellicht kunt u actief uw inwoners aanspreken zorgvuldiger te zijn met afval.

In Engeland zagen wij bordjes in de berm: "Gooi uw afval niet in de berm, anderen doen dat ook niet". In samenwerking met de provincie en het rijk zouden bij ons ook dergelijke passende uniforme borden kunnen worden geplaatst om ons allen te wijzen op deze verantwoordelijkheid.

Immers veel van wat wordt weggegooid in het milieu is van (allerlei) plastic of ander kunststof. Dat veroorzaakt nu en later nog meer grote problemen.

Er zijn meer onderwerpen die in aanmerking komen voor meer samenwerking met Rijk en Provincies.

Ruimtelijke ordening is er één van. Vul die ruimte niet op economische gronden, maar ten dienste van het geheel. Op 19 juni komt Kate Raworth naar Nijmegen. Zij geeft die middag een lezing in de stadsschouwburg.

Met hartelijke groet voor u allen,

Lies Visscher-Endeveld

secretaris Stichting Leven met de Aarde

Warmseweg 22

7075 EL Etten

tel 0315-341052

7-7-2018 **Aandacht voor het inzetten van uw bestemmingsplan om energie-efficiëntie en het bereiken van de SDG's te bewerkstelligen.**

Geachte mensen in de gemeente,

Betreft: vraag om uw bestemmingplan en visies te bezien vanuit een brede kijk, waarbij water, energie, gezondheid, landbouw en biodiversiteit gelijkwaardig worden betrokken: bijvoorbeeld met speciale aandacht voor energie: geen zonnepanelen op landbouwgrond, terugdringen van plastic in de gemeente.

zaterdag 7-7-2018,

Aan alle mensen in de gemeente, Burgemeester en Wethouders, Ambtenaren, Raadsleden en inwoners,  
Geachte vrienden in de gemeente,

Gemeente, het woord zegt het: dat wat van ons samen is: gemeenschap. Onder andere vallen hier volgens ons onder: Het milieu, de bodem die ons voert, water, lucht, en energie. Hier zijn wij allen verantwoordelijk voor.

Op deze dag, 7-7 denken we speciaal aan een getal van volmaaktheid, de 7 is immers het getal van volmaaktheid.

7 maal 70 maal worden wij geacht elkaar te vergeven. Dat betekent dat wij de ander altijd een nieuwe kans gunnen, met schone lei.

Nu we in verband met de klimaatwet voor een intensivering van de energietransitie staan, is het aannemelijk dat veel meer zonnepanelen worden geplaatst. Ook wordt nog meer gekeken waar het gepast is windturbines te plaatsen.

Het zou prachtig zijn als de uniciteit van deze vormen van energie veel meer wordt beleefd. Is er in uw gemeente aandacht voor het karakter van de energie?

Stichting Leven met de Aarde vraagt u in deze negende brief om er voor zorg te dragen dat in uw bestemmingsplan wordt gewaarborgd dat er voor altijd geen zonnepanelen op agrarische grond geplaatst mogen worden. Hiertoe geen bestemmingsplanwijzigingen in te zetten. Deze agrarische bestemmingen dienen te worden gehandhaafd en de agrariërs dienen de kans te krijgen zich te verduurzamen. Daartoe hebben zij al hun land hard nodig, het plaatsen van zonnepanelen op agrarische grond concurreert met fotosynthese. Alle agrarische grond moet dus agrarisch blijven, met dien verstand dat minstens 10 % beschikbaar moet komen voor extra bos, voedselbos, speelbos, infrastructuur voor wandelen en fietsen, een netwerk voor gastvrijheid en het gebruik ervan zonder verbranden van fossiele brandstof.

Zonnepanelen dienen alleen op daken, boven parkeerplaatsen, en langs snelwegen en spoorwegen, bij de geluidswallen te worden geplaatst. Wanneer we dat doen hebben we voldoende energie om ons land te voorzien. (Wim Sinke ECN)

We vergeten ons te beperken en onze energievraag tot de helft van de huidige vraag te reduceren. (De derde industriële revolutie (Jeremy Rifkin))

De reden om zonnepanelen nooit in agrarisch gebied toe te staan, is omdat voor verduurzamen van ons systeem met groei-economie en vrije markt (waar het meest aan verdiend wordt wordt toegepast) een einde moet komen.

Zie de ideeën van Kate Raworth, die vorige maand in ons land was om negen lezingen te geven.

Jan Peter Balkenende heeft aan alle Kamerleden persoonlijk een exemplaar van haar boek uitgereikt. Alle agrariërs hebben al hun land hard nodig om te kunnen verduurzamen en de aarde zelf weer levend en gezond te maken. Wij schreven u daar al eerder over met de suggestie een humuscursus te volgen bij Marc Siepman. In elke gemeente zouden "humusmeesters" in dienst kunnen treden. Dit om nog verdere woestijnvorming te voorkomen. We hebben in de meeste buitengebieden nu grote gras- en maiswoestijnen met veel te weinig diversiteit. Deze monoculturen kunnen op korte termijn zeer negatieve effecten op de vruchtbaarheid van de bodem hebben.

Is het een idee om in uw gemeente met alle betrokken instanties, o.a. scholen een "werkgroep

Donut-economie" op te richten? Elke bestaande functie dient te blijven gehandhaafd maar in zich te verduurzamen, daarbij ook andere functies in duurzaamheid te versterken.

Wanneer u in uw gemeente zo'n werkgroep opricht horen wij dat graag.

Het kan gerelateerd zijn aan het eventueel aandacht geven aan een onvoorwaardelijk basisinkomen en haar voors en tegens in de week van het basisinkomen van 17-23 september aanstaande. Het is een goede manier om na te denken over de rol van ons geldsysteem. Een systeem dat armen relatief armer maakt en rijken relatief rijker. Volgt u daartoe het werk van de "Stichting Ons Geld" die vandaag 7-7 een groot congres hield in de Stadsschouwburg te Utrecht. Ook het geld van de gemeente is aan een bank toevertrouwd. Die bank kan van alles met uw geld doen, terwijl u daar geen zeggenschap over heeft. Is dat niet raar?

Wij vragen u te kijken naar de banken in uw gemeente en daarmee in gesprek te gaan over verantwoordelijkheden en criteria.

Wij vragen u niet te wijken voor de mooie praatjes van de ouderwetse lobby, maar voorwaarden te stellen en die te beschrijven in uw bestemmingplan, zodat er een gelijkwaardig speelveld ontstaat waarbij alle SDG's kunnen worden bereikt voor de gestelde datum of eerder.

Daarbij hoort ook een eerlijker beloning voor het werk op het land en een waarborgen van veel meer diversiteit op het land en een einde aan het gebruik van kunstmest, medicijnen, haar resten, pesticiden en fungiciden en herbiciden en hun resten.

Probeert u te monitoren hoeveel energie in uw gemeente wordt opgewekt door wind en zon, hoe die bijzondere energie wordt verhandeld en in welke mate de traditionele centrales die uw gemeente van energie hadden voorzien minder fossiel verstoken door de energieopwekking in uw gemeente. Het is interessant voor de inwoners om dat te weten.

Probeert u te monitoren hoeveel accu's er in uw gemeente dienst doen, en hoe u het accugebruik (en batterij gebruik) kunt beperken. Deze hulpmiddelen zijn namelijk nog altijd heel vervuilend en moeilijk in een degelijke infrastructuur te volgen en waterdicht zonder schade te verwerken. Zicht op het fenomeen "accuverspreiding" is belangrijk i.v.m. voorzorg.

Wat ook belangrijk is is zicht op de houtvoorraad in uw gemeente... het bestand aan levende bomen. Vanwege het weer vruchtbaar maken van de aarde is nodig dat geen hout wordt verbrand zonder dat de as terug wordt gebracht naar de plek waar de boom is gegroeid. U kunt in uw bestemmingsplannen aangeven waar u bos wilt aanplanten en hoe u omgaat met het verantwoord houtgebruik. Keurmerken alleen zijn niet voldoende en geven de burgers geen vertrouwen. Men wil met eigen ogen zien dat het goed zit met de levende houtvoorraad in uw gemeente. Op die manier stimuleert u de circulaire economie en het bewustzijn er van.

Tegenwoordig wordt veel plastic gemaakt van in een gebied groeiende gewassen, zgn.

"bioplastics". Men denkt daarmee goed bezig te zijn. Er wordt immers olie gespaard, maar de moleculen zijn (behalve van zetmeel-gebaseerd cellofaan) even slecht afbreekbaar als plastic uit aardolie. Vandaar dat de UIPAC (International Union of Pure and Applied Chemistry) adviseert om in plaats daarvan de term "biobased polymers" te gebruiken. Maar ook daarvan valt te bezien hoeverre ze biodegradabel zijn.

We schieten dus niets op met dit bioplastic, wanneer het niet volledig wordt gerecycled en we de plastic slijtage (microplastics deeltjes) niet op kunnen vangen. Deze microplastics bevinden zich al in het bloed van alle levende wezens in ons Westen, hetgeen schadelijk is voor het functioneren.

De samenhang tussen het herstel van de vruchtbaarheid van de aarde en de locaties voor zonnepanelen en windmolens, het uitbannen van schadelijke giften en stoffen en de juiste keuzes betreffende locaties, hebben te maken met het zo groot mogelijk

maken van de daadwerkelijke milieugebruiksruimte van de aarde in uw gemeente.

Van groot belang is daarbij het poten van veel meer bomen.

Wanneer wij op aarde 10 % van de landbouwgrond bebossen, gaat het CO2 gehalte naar het niveau van het jaar 1880 (Mark Shepard)

Laat u ons a.u.b. weten hoe u deze kennis communiceert met uw inwoners, er een feest van maakt als uw gemeente een bijdrage levert aan het naar achteren halen van "Wereldovershootday" en uw bestemmingplan met ontwikkelingskaarten zo formuleert dat dergelijke ontwikkelingen makkelijker voortgang vinden?

Wij pleiten er ook voor daarbij de geologie van de aarde te eerbiedigen en te stoppen met het onnodig wroeten in de aarde. Dat betekent alternatieven zoeken voor tunnels, ruimte voor de rivier, grond afgraven bij huisbouw, het verdiept aanleggen van wegen, diepe parkeerkelders, etc. Dat bespaart heel veel energie.

Hartelijke groeten en een fijne zomertijd gewest,  
namens het bestuur,

Lies Visscher-Endeveld  
secretaris St. Leven met de Aarde

Warmseweg 22  
7075 EL Etten  
Tel 0315-341052 of 06-53464642

p.s Wij hebben u gevraagd om toestemming uw goede voorbeelden betreffende het werken aan betere biodiversiteit kenbaar te maken aan collega gemeenten. Het aantal gemeenten dat daarop met instemming heeft gereageerd is vooralsnog te klein om daaraan gehoor te geven.

Wij bezinnen ons nog op wat te doen met de mooie reacties die we ontvingen en die zeer de moeite waard zijn. U hoort van ons!

Betreft: vraag om uw bestemmingplan en visies te bezien vanuit een brede kijk, waarbij water, energie, gezondheid, landbouw en biodiversiteit gelijkwaardig worden betrokken: bijvoorbeeld met speciale aandacht voor energie: geen zonnepanelen op landbouwgrond, terugdringen van plastic in de gemeente.

|                                                         |
|---------------------------------------------------------|
| 8-8-2018 <b>Brief 10: Nieuw leven, opstandingsleven</b> |
|---------------------------------------------------------|

Betreft: aandacht vragen voor het geluk en welzijn van ieder met de aarde.

Wereld overshootday was dit jaar op 1 augustus <https://www.kiemt.nl/nieuws/earth-overshoot-day-2018-valt-op-1-augustus/>

Etten, woensdag 8-8- 2108

Geachte mensen, beste vrienden in de gemeente,

Ambtenaren, gekozenen, College van B&W, benoemde burgemeester, Raadsleden,  
Schaduwfracties, Politieke Partijen,  
Aspirant Leden,

Allereerst heel veel dank voor alle reacties op onze brief van 7-7. Wij merken hoe serieus u omgaat met de onderwerpen die wij een accent willen geven. Succes met het geven van een vervolg op alles wat wordt ondernomen ten goede. Waar nodig nemen wij t.z.t. contact met u op.

Vandaag is het 8-8-18

Het getal acht heeft net als andere getallen een bijzondere betekenis.

Hier volgt een link gevonden met Google:

*8 Nieuw leven, Opstandingsleven, Nieuw begin*

Tijdens de zondvloed waren er acht zielen in de ark (Gen 6, [1Pe 3:10-22](#)). In Israël moest al wat mannelijk was, besneden worden op de achtste dag ([Exo 22:29-31](#)). De westkant van de tabernakel, die bestond uit zes planken, werd acht planken breed door toevoeging van twee hoekplanken ([Exo 26:22-25](#)). Er zijn acht wondertekens in het evangelie van Johannes.

Acht heeft dus te maken met nieuw leven, opstandingsleven.

Bij de oude Grieken was acht het getal van rechtvaardigheid. 8 is 4+4 en dat weer 2+2 en dat weer 1+1 Omdat het een derde macht is van 2x2x2, is het ook het symbool van overvloed. De opstanding van Jezus wordt vaak gezien als de achtste dag van de Schepping. Doopfonten hebben dan ook vaak een achthoekige vorm.

Wat heeft dit met uw werk en de gemeenschap van de gemeente te maken?

In de gemeente Oude IJsselstreek kregen we bezoek van wethouders uit Laarbeek. Zij vertelden over hun aanpak in de gemeente om meest groene /duurzaamste gemeente van Europa te kunnen worden. Een verslag vindt u op [www.rvk-oudeijsselstreek.nl](http://www.rvk-oudeijsselstreek.nl), U ziet daar ook de presentatie van Michel Brands beleidsadviseur duurzaamheid van de gemeente Laarbeek.

Wanneer u wilt kunnen wij een ontmoeting regelen voor u met mensen uit Laarbeek.

Maar ook in Nijmegen weet men veel te bereiken. Zou u met Nijmegen en/of Laarbeek in contact willen komen? Misschien heeft uw gemeente ook wel de competitie aangegaan om groenste of duurzaamste te worden?

De grote vraag is hoe wordt het gedrag van de mensen met wie wij wonen en werken meer duurzaam, raken we van onze verslavingen af en gaan we eenvoudige zaken waarderen, zoals openbaar vervoer en schoonheid dicht bij huis? Hebben we wat over voor een ander zonder iets terug te verwachten? Als dat zo is, alleen dan kunt u beslissen op grond van het realiseren van zo min mogelijk energieverbruik, een CO2 neutrale gemeente, met gebruikt weinig energie voor vervoer van mensen en spullen. Zo'n gemeente neemt geen projecten aan die onnodig veel energie vragen, het graven van tunnels, en slopen van gebouwen met het vergruizen van beton.

Leven met de Aarde maakt zich zorgen om de vele vervoersbewegingen die worden uitgevoerd om via het internet bestelde, vaak in plastic verpakte, producten af te leveren bij de burgers.

Wat vroeger gewoon terloops in een winkel werd aangeschaft, wordt nu via een speciale rit bezorgd. Zijn mensen zich wel bewust van de nadelen, en wat kan de gemeente doen om daarin een goed nieuw begin te maken, niet gestoeld op gemakzucht en consumeren alleen? Kan de gemeente een rol spelen bij groeiend bewust zijn?

Zouden in uw gemeente mensen weer meer zelf kunnen maken en ook repareren?

Leven met de Aarde vraagt zich af hoe we elkaar daarbij kunnen stimuleren, want alles lijkt geld-gestuurd, en dat wat voordelig is gebeurt.

In uw gemeente heeft u vast ook mensen, speciaal voor duurzaamheid.

Wat belangrijk is, is dat iedere inwoner weet wat hem/haar te doen staat. Dat nieuwe leven, opstandingsleven heeft te maken met weigeren dingen te doen die schaden. Heeft te maken met respect voor elkaar, de ander en jezelf. Dat respect kan o.a. groeien als mensen een onvoorwaardelijk basisinkomen kunnen ontvangen. Hebben wij u al eens gevraagd wat dit zou betekenen voor de boeren en hun gezinnen, boeren die vaak geen opvolger kunnen krijgen vanwege de grote risico's en het harde werken. Wanneer u geen agrariërs heeft in uw poort, heeft u wel een andere groep die moet werken onder wisselende omstandigheden, seizoenarbeid doet. Uw gemeente zou kunnen starten met een onvoorwaardelijk basisinkomen voor agrariërs... maar is dat dan wel onvoorwaardelijk? Zij zouden tegelijkertijd hun bedrijf kunnen verduurzamen, door geen gif en kunstmest meer te gebruiken, en vervolgens is het nodig een goede prijs voor een goed product te realiseren in een lokale markt. Daar moeten wij aan denken nu het zo uitzonderlijk lang droog is. In de derde week van september vieren we de week van het basisinkomen. Wellicht kan ook uw gemeente daarover discussie organiseren? Wij horen het graag wanneer u deze uitdaging oppakt.

Wij zijn benieuwd of u al kennis hebt gemaakt met het werk van Jan Steven van Dijk in Schagen? Natuurlijk is geluk niet het enige criterium dat belangrijk is. Daarbij komt energie besparen, biodiversiteit versterken en ook goed zorgen voor gezond water en bewustwording van de plek van ons mensen in het geheel. Het mag dus o.i. niet zo zijn van "u vraagt en wij draaien". Ook is niet elke vorm van werkgelegenheid "zalig makend". Er is een herdefiniëring van werk en beloning nodig, omdat heel veel werk dat nu niet betaald wordt, wel degelijk essentieel is voor de ontplooiing van elk persoon in het samen leven.

Wat mensen zelf zien als waardevol om te doen zou moeten worden gestimuleerd.

Op Canvas is een reportage te zien uit Kenia, waart mensen veel vrijheid wordt gegeven. Toepassen wat je weet is toegepaste kenniseconomie. Om ellende te voorkomen is het nodig dat we veel weten en zorgvuldig zijn. Scholing en onafhankelijkheid zijn belangrijk.

Ziet u erop toe dat de middelen die vrij komen voor goed onderwijs ook inderdaad gebruikt worden ten behoeve van de leerlingen zelf? Er zijn vaak dure uitzendbureau's waardoor veel geld oneigenlijk verdwijnt.

De wethouder uit Laarbeek riep ons op om burgerlijk ongehoorzaam te worden, omdat wetten niet altijd passen bij wat nodig en goed is. Meer binding in de samenleving en minder egocentrisme. Het kan groeien als mensen weer door krijgen dat het mooi is om dingen samen te doen, binnen de grenzen van wat de aarde kan bieden. Kate Raworth roept daartoe op. Heeft u mogelijkheden om dat toe te passen en wereld overshootday te gaan vieren als een uitdaging voor vernieuwing? Kunt u onderzoeksvragen neerleggen bij uw wetenschappelijke instituten / hogescholen? Welke vragen vindt u belangrijk?

Wij wensen u een heel mooie zomer en genoeg recreatie om een beroep te kunnen doen op het nieuwe leven, waarbij mensen niet alleen aan zichzelf en het inkomen denken, maar open staan voor het geheel van het samen leven en groeien ook in spiritueel opzicht.

Misschien kun u iets doen met het getal acht, ook vanwege het Lemniscaat

Met hartelijke groet, namens het bestuur  
Lies Visscher-Endeveld  
secretaris St Leven met de Aarde  
Warmseweg 22  
7075 EL Etten  
tel 0315-341052 of 06-53464642

9-9-2018 **Vooraankondiging Uitnodiging: Weten van Water, Leven met Water,  
Welkom bij de Feestelijke Waterdag in het Arnhems provinciehuis!**

Geachte ontvanger,

Gaarne onderstaande uitnodigingsbrief onder de aandacht brengen van mensen in uw gemeente die berokken zijn met het uitvoeren van uw waterplan, en/of werken aan klimaatadaptatie, zij die inwoners betrekken bij vergroening en bijvoorbeeld onttegelen.

Gaarne ook zenden aan uw gekozenen in de gemeenteraad.

Alvast heel veel dank!

met hartelijke groet,

Lies Visscher-Endeveld

secretaris St Leven met de Aarde

tel 0315-341052

--..--..--..

Etten 9-9 2018,

Geachte bestuurders, B&W, raadsleden en ambtenaren, geïnteresseerden in duurzaam waterbeheer,

Betreft: brief 11 in een serie van 12, Feestelijke bijeenkomst **Weten van Water, Leven met Water**

Graag nodig ik u mede namens "Verbond voor Duurzame Ontwikkeling"

uit voor een bijzondere Waterdag op woensdag 24 oktober in het provinciehuis te Arnhem.

In dit provinciehuis is in het jaar 2004 een waterdag gehouden met als onderwerp de Europese Kaderrichtlijn Water.

Aan het einde van die dag werd het Waterpartnerschap Aqua4All getekend. Deze organisatie werkt internationaal.

Als elke druppel telt, dan telt die overal op aarde, onbegrensd.

Na ongeveer 15 jaar willen we weer met elkaar **weten van water**, om te kunnen **leven met water**.

Hoe staat het er nu voor, en welke gezichtspunten zijn ontwikkeld? Voldoet de Kaderrichtlijn

Water? In 2004 sprak Hans van Ammers namens de gemeente Arnhem. Inmiddels is er veel veranderd en aangepast. Klimaatadaptatie, Klimaatharmonisatie, Vergroening voor verkoeling, groene daken, Tiny forests, afkoppelen....

Maar hoe zit het werkelijk met integraal waterbeleid? Veel gemeenten geven aandacht aan de Sustainable Development Goals. Alle doelen hebben met water te maken, vooral doel 3, goede gezondheid en welzijn, doel 6 schoon water en sanitair, maar ook doelen 14 en 15, leven in het water, en leven op het land, 16 sterke publieke diensten.

In de gemeente Utrecht vraagt men de bewoners wat zij zelf willen doen om die doelen te bereiken. Deze hebben alles te maken met waterbewustzijn en gelijkwaardig betrekken van criteria ten dienste van alle doelen.

Is onze (water-) economie wel in staat om zo te veranderen dat niets wordt geschaad? Hebben we daartoe niet een andere kijk op het samen leven nodig? Brengt klimaatverandering niet meer en andere watergerelateerde ziekten?

Wanneer zijn we werkelijk veilig tegen overstromingen? Rukt de verzilting nog meer op als droge zomers blijven komen en we doorgaan met ontpolderen? Wat is onderspoeling? En moet het gebruik van biomateriaal als "groene" energiebron worden afgezworen, omdat het conflicteert met duurzaam waterbeheer? Kan water wel worden overgeleverd aan politieke grappen en grollen? Is onze wetenschap wel vrij genoeg? Zitten er werkelijk nog hormoonverstorende stoffen in het water? Weet u wat een Unesco Geopark is?

Hoe denken jonge mensen daarover? En hoe financieren we (water)natuur? Is natuur wel betaalbaar zonder eraan te verdienen?

Wilt u weten hoe een afkoppelcoach werkt? Is het betrekken van de inwoners moeilijk? Heeft u iets met vitaal water?

Ook aan deze vraag wordt aandacht besteed tijdens de Waterdag.

Laat u inspireren door een biocentrische gedachte, of kom naar de werksessie "Kraantje aan, 't stroomt wel".

Volgend jaar, op woensdag 20 maart 2019, zijn er verkiezingen voor Provinciale staten en Waterschappen.

Op 24 oktober kunnen we aangeven waar we aan moeten denken om in de toekomst te kunnen doen wat nodig is.

Medewerking wordt verleend door deskundigen en bestuurders werkzaam bij Rijkswaterstaat, Waterschappen, Gemeenten, Universiteiten en anderen.

In Werksessies kunt u uw eigen ervaringen delen als oude en nieuwe gezichtspunten aan de orde komen.

Het is mogelijk informatie over uw werk te delen via een infotafel.

Het is mogelijk tijdens werksessies uw vragen en ervaringen te bespreken.

Bent u nieuwsgierig?

Noteer dan 24 oktober in uw agenda, en laat uw belangstelling weten door een retour mail.

U krijgt dan begin oktober de ochtend en middag agenda, waarna u zich definitief kunt melden en aangeeft welke werksessies u prefereert. Het is tevens mogelijk voor een beperkte groep aan een rondleiding door het Provinciehuis deel te nemen.

Namens alle deelnemers: Wij hopen u te ontmoeten op 24 oktober!

Met hartelijke groeten een mooie nazomer gewenst

Lies Visscher Endevelt

St Leven met de Aarde

Warmseweg 22

7075 EL Etten

tel 0315-341052

|                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------|
| 10-10-2018 <b>Brief 12 Tafel van 12 en Buen vivir. Filosofie in de gemeente</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------|

Etten 11-10 2018

Betreft het toepassen van een andere orde,

Aan de gemeenteraad en andere geïnteresseerden in de gemeente,

College van B&W,

Geachte bestuurders en inwoners, geachte ondersteunende en uitvoerende ambtenaren,

Hierbij ontvangt u de laatste brief in een rij van 12.

Het werken aan een houdbare rechtvaardige toekomst, daar zijn we allemaal mee bezig.

Toch wil het nog niet echt vloten om ieder met minder stress en meer vreugde te kunnen benaderen.

Wij scheiden ons leven in de drukte van ons werk en voor zover mogelijk het ontspannen thuis. Die balans is vaak zoek en we vervreemden ons soms. Het werk kan een soort slavenbestaan zijn geworden, omdat we onszelf er niet zo meer in vinden. We doen het vaak omdat we geld nodig hebben en daardoor onder druk staan. Gelukkig zijn er velen die met plezier volledig achter hun werk staan, maar altijd is meer samenhang is geboden, op grond van echte waarden.

St Leven met de aarde wil u blijvend stimuleren om alle (vrij) verkregen kennis en ervaring toe te kunnen passen.

Die vrije kennis moet dan wel vrij beschikbaar zijn. Ook u mag de wijze waarop u die toepast geheel zelf in vrijheid toepassen in dienstbaarheid.

Gisteren, 10-10- 2018 was het "de Dag van de Duurzaamheid" . Bij de rechter heeft de Staat ongelijk gekregen in het proces met Urgenda. De verandering, niet alleen wat betreft het onnavolgbaar klimaat, maar op alle aspecten van ons Leven met de Aarde, gaat te traag. Culturele veranderingen gaan altijd traag... daarom is extra aandacht nodig: hoe willen wij leven en welke stappen zetten wij?

Leven met de Aarde nodigt u uit om in de gemeente een leerproces te starten rond de filosofie van Buen vivir. Een boek van Alberto Acosta, de bekende politicus uit Ecuador. Het boek is in het Nederlands vertaald.

Tijdens de waterdag op 24 oktober wordt aandacht besteed aan de principes die worden beschreven in dat boek, waarin een Latijns-Amerikaanse visie wordt gepresenteerd over goed leven.

Het idee is een beweging te versterken waarin de diversiteit aan samenlevingsvormen en de diversiteit aan mensen en natuur gelijkwaardig een plek krijgen. Er wordt nagedacht over "ontwikkelen". Dit past bij het werk van Wackernagel over redefining progress, en het werk van Jan Juffermans over de ecologische voetafdruk.

U ontvangt hierbij nogmaals een programma en uitnodiging voor 24 oktober 2018, de waterdag Weten van Water, Leven met Water. Iedere gemeente heeft ermee te maken. Dijkveiligheid is meer dan belangrijk voor meer dan de helft van ons land. Waterkwaliteit is voor ons hele land belangrijk. De zoektocht naar de circulaire economie, en het waarmaken van de SDG's, de duurzame ontwikkelingsdoelen, we zijn er - als het goed is - allemaal mee bezig, op eigen wijze in vrijheid. Scholing daarover op een goede manier ... het kan veel natuurlijker en daardoor intenser en met meer betrokkenheid. Dat leidt tot meer bewustzijn.

Willen we blijven leven in het antropocentrische, of gaan we elkaar helpen op weg naar biocentrisme?

Wie van u heeft gehoor gegeven aan de oproep van Kate Raworth om de methoden voor economie onderwijs te vervangen door anderen? Dat zou toch speerpunt moeten zijn?

Laat u mij weten wie uit uw gemeente contactpersoon kan zijn over Buen vivir? Uiteraard zijn andere filosofieën aanvullend belangrijk, alles is mogelijk, mits het is gebaseerd op de grondwet, en gericht op het bewaren van de hele Schepping.

Ambtenaren reageren veelal heel samenwerkend op de brieven in het kader vande tafel van 12. De tijd is ook hier vaak een beperkende factor. Het zou fijn zijn als ook vanuit de politiek, die richting geeft, een inhoudelijke reactie kan komen. Bespreekt u bovengenoemde onderwerpen in uw partijen?

Aanmelden voor de waterdag liefst voor 17 oktober.

Met hartelijke groet,

Lies Visscher-Endeveld

St Leven met de Aarde

Verbond voor Duurzame Ontwikkeling

Warmseweg 22

7075 L Etten

tel 0315-341052

065464642

levenmetdearde@live.nl